Výchovný ústav, základní škola, střední škola a
středisko výchovné péče, Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1

✉ 594 01 Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1 e-mail: velmez@vuvm.cz
✆ 566 523 132, **731 406 257** dat. schránka: bwt89wa web: https://www.vuvm.cz/

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče,

Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1

&

odloučená pracoviště
Žďár nad Sázavou
Janštejn

pro školní rok 2026/2027

Vypracovala: Mgr. Vladimíra Pistrichová
Mgr. Eva Břinková
Bc. Ivana Pulsová
speciální pedagog

Schválila: Mgr. Martina Hladíková
ředitelka

ve Velkém Meziříčí 14.10.2026
čj VM 1618/2026

schváleno školskou radou: 14.10.2026
projednáno pedagogickou radou: 15.10.2026

Obsah:

1 Charakteristika zařízení ... 3
1.1 VU Velké Meziříčí ... 3
1.2 Odloučené pracoviště Janštejn ... 3
1.3 Odloučené pracoviště Žďár nad Sázavou ... 3
2 Analýza současného stavu ... 5
3 Vymezení cílové skupiny ... 5
4 Zaměření cílů ... 6
5 Vytyčení cílů ... 6
6 Metody a formy realizace ... 7
7 Předpokládaný časový harmonogram ... 8
7.1 VÚ Velké Meziříčí ... 8
7.2 OP Janštejn ... 12
7.3 OP Žďár nad Sázavou ... 13
8 Spolupráce s dalšími organizacemi ... 15
9 Finanční zabezpečení programu ... 16
10 Evaluace ... 16
11 Závěr ... 16
12 Přílohy ... 17
12.1 Krizový plán-řešení některých krizových situací, které mohou nastat. ... 17
12.1.1 Šikana ... 17
12.1.2 Extrémní projevy agrese ... 18
12.1.3 Sebevražedné chování a sebepoškozování ... 19
12.1.4 Psychická krize/ duševní onemocnění dítěte ... 19
12.1.5 Prevence v adiktologii ... 20
12.1.6 Prevence sexuálního rizikového chování a homofobie ... 20
12.1.7 Prevence poruch příjmu potravy ... 21
12.1.8 Kyberšikana ... 22
12.1.9 Záškoláctví ... 23
12.1.10 Vandalismus a krádeže ... 23
12.1.11 Rizikové sporty a doprava ... 24
12.1.12 Prevence projevů rasismu, extremismu, antisemitismu a xenofobie ... 24
12.1.13 Prevence týrání, zneužívání a zanedbávání dětí ... 25
12.1.14 netolismus a další závislostní chování ... 26
12.2 Legislativa- vybrané zákony vztahující se k právům dítěte, ústavní a ochranné výcchově ... 27
12.3 Seznam institucí, které v rámci Vysočiny zabezpečují horizontální i vertikální úroveň primární prevence rizikového chování ... 29
1.4 Linky důvěry a bezpečí ... 32

1 Charakteristika zařízení

1.1 VU Velké Meziříčí

Zařízení je umístěno v lokalitě rodinných domů s velkým podílem zeleně. V blízkosti se nachází, zámecký park, sportovní "Areál zdraví" či Střední hotelová škola. Kapacita zařízení ve Velkém Meziříčí činí 40 dívek. Děvčata jsou ubytována v buňkách rodinného charakteru. Na jedné skupině je maximálně 8 dívek. Každá skupina má vlastní kuchyňku, obývací pokoj a další příslušenství. Pro zájmové aktivity slouží dívkám tělocvična, posilovna, sauna, místnost pro zájmovou činnost, relaxační místnost nebo studovna s knihovnou. Děvčata mohou docházet do civilních škol ve Velkém meziříčí či jeho okolí, nebo do školy při výchovném ústavu. Součástí našeho zařízení je i startovací byt, v němž jsou ubytovány dvě dívky před blížícím se propuštěním ze zařízení.

1.2 Odloučené pracoviště Janštejn

Odloučené pracoviště se nachází v Janštejně, sídlišti obce Horní Dubenky a je součástí Výchovného ústavu Velké Meziříčí. Nachází se v jižní části Českomoravské vrchoviny nedaleko měst Jihlava, Pelhřimov a Telč.
Obklopující krásná krajina vybízí ke sportovním aktivitám, cykloturistice a procházkám. V blízkosti zařízení se nachází nový sportovní areál a přírodní koupaliště.
Kapacita výchovného zařízení je 24 dětí. jedná se o dívky dokončující povinnou školní docházku ve věku 13-15 let, vzhledem k nižší věkové kategorii dívek je i prevence a práce s těmito dětmi odlišnější. Dívky jsou zde rozděleny do tří výchovných skupin. Každá skupina má dva kmenové vychovatele, k dispozici jsou i dva asistenti pedagoga. Dívky jsou ubytované v buňkách, kde je jeden pokoj dvoulůžkový a jeden pokoj jednolůžkový plus sociální zařízení. Každá skupina má vlastní kuchyňku, obývací pokoj. K aktivitám mohou využívat klubovnu a prostory školy, kde je herna, keramická dílna a učebna šití. Pro relaxaci je zde nově vytvořená etopedická místnost. Maximální počet dívek na skupině je osm.
Děti jsou ke vzdělávání zařazované do základní či střední školy, která je součástí Výchovného ústavu Janštejn nebo dojíždí mimo zařízení do škol v blízkém okolí.

1.3 Odloučené pracoviště Žďár nad Sázavou

Výchovný ústav je odloučeným pracovištěm VÚ Velké Meziříčí. Během letních prázdnin proběhlo přestěhování chlapců do náhradního městského objektu ve Žďáře nad Sázavou v blízkosti centra města. Důvodem je rekonstrukce původní budovy výchovného ústavu, která by měla trvat pravděpodobně školní rok. V organizaci nedošlo k žádným zásadním změnám, pouze nedisponujeme zahradou. Chlapci mají v náhradním objektu k dispozici 1 klubovnu. Z náhradního objektu je blízko na autobusové i vlakové nádraží. V blízkosti zařízení je rozsáhlý park. Vzhledem k velikosti města jsou dobře a rychle dostupná různá kulturní, sportovní či odborná zařízení. Kapacita VÚ Žďár je 18 chlapců, nyní v souvislosti s rekonstrukcí a náhradním ubytováním je možné ubytovat max. 12 chlapců ve věku od 15 (výjimečně 14) let do dovršení zletilosti. Chlapci zde tvoří dvě výchovné skupiny, z nichž každá má dva kmenové vychovatele. Chlapci navštěvují civilní školy ve Žďáře nad Sázavou a také školy v blízkém okolí, kam každodenně samostatně dochází či dojíždí. Součástí našeho zařízení je i startovací byt pro další 2 osoby, kde mohou být ubytováni chlapci před ukončením ústavní výchovy v rámci přípravy na samostatný život.

Charakteristika a účel jednotlivých pracovišť zařízení:

Výchovný ústav Velké Meziříčí

poskytuje péči, kterou by jinak poskytovali rodiče nebo jiné osoby zodpovědné za výchovu, dětem ve věku 15 – 18, resp. 19 let, u nichž byla nařízena ústavní výchova, uložena ochranná výchova nebo předběžné opatření. Plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Jedná se o děti se závažnými poruchami chování a emocí. Účelem školského zařízení je předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů v chování dítěte a zmírňovat příčiny a důsledky již vzniklých poruch chování.

Střední škola ve Velkém Meziříčí

zajišťuje odbornou praktickou i teoretickou přípravu na budoucí povolání v učebním oboru
65-51-H/01 - Kuchař
65-51-E/02 - Práce ve stravování
69-54-E/01 - Provozní služby

Středisko výchovné péče

poskytuje služby v oblasti preventivně výchovné péče dětem s rizikem poruch chování nebo již s rozvinutými projevy poruch chování, případně zletilým osobám do ukončení přípravy na budoucí povolání, dále osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům, a v neposlední řadě také dětem, u nichž rozhodl o zařazení do střediska soud.

V personální oblasti, která se podílí na přímém kontaktu s klienty, jsou na všech pracovištích zastoupeni kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci: vychovatelé, psychologové, etopedové a sociální pracovnici.

Odloučené pracoviště Janštejn

umožňuje dívkám výuku jak v základní škole, tak v odborném učilišti při zařízení. Ke vzdělávání jsou využívány i veřejné školy. Velmi dobrou zkušenost máme se SOŠ a SOU Třešť, kde mají nejširší nabídku učebních oborů.

ZŠ při VÚ Janštejn

Odloučené pracoviště Žďár nad Sázavou

umožňuje chlapcům vzdělání v rámci veřejných škol v místě i v blízkém okolí.

Kontakty: Tel./fax: 566 523 132, adresa: K Rakůvkám 1, 594 01 Velké Meziříčí

Ředitelka zařízení: Mgr. Martina Hladíková tel: 731 494 151

Zástupce ředitele: Mgr. Jaroslava Langerová tel: 731 494 150

Vedoucí vychovatelka: Mgr. Jaroslava Langerová tel: 731 494 150

Vedoucí SVP: Mgr. Michaela Válková, tel: 778 546 210

2 Analýza současného stavu

Vzhledem k tomu, že jsme zařízení, které poskytuje péči reedukační, resocializační a preventivně výchovnou dětem, kteří mají poruchu chování a emocí, a u nichž se objevily v jejich sociálním vývoji negativní jevy, je výskyt rizikového chování u těchto dětí předpokládaný a výrazný. Minimální preventivní program se v našem případě tedy spíše zaměřuje na prevenci sekundární, neboť dívky a chlapci umístění na pracovišti již mají zkušenosti s nejrůznějším spektrem sociálně patologických jevů.

Jedná se především o tyto jevy: závislostní chování- užívání návykových látek (tabák, alkohol, léky, tvrdé drogy), poruchy příjmu potravy, sexuální rizikové chování, kyberšikana, agrese, útěky, trestná činnost.

Primární prevence je v našem případě zaměřena nejen na tyto poruchy chování, ale také na předcházení problémům spojeným s odchodem do samostatného života po ukončení pobytu v ústavním zařízení. Dále v rámci prevence pracujeme na budování zdravých sociálních kontaktů a interakcí. Vedeme děti ke slušnosti mezi sebou i vůči svému okolí.

3 Vymezení cílové skupiny

Cílovou skupinu Minimálního preventivního programu na našem pracovišti tvoří:

- chlapci a dívky na pracocišti Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou jsou ve věku 15 – 19 let s poruchami chování, s problémy s autoritami, se záškoláctvím, s útěky z domova, s agresivitou, se zkušenostmi s trestnou činností, se závislostí na návykových látkách, přicházející z pěstounské péče, z rodiny adoptivních rodičů, z dětských domovů, jiných výchovných zařízení, chlapci osiřelí.
- dívky na pracovišti v Janštejně jsou dívky plnící povinnou školní docházku, ve věku 13-15 (16) let, jde často o dívky s vývojovými traumaty, se zkušenostmi s návykovými látkami, s předčasnou sexuální zkušeností.
- pedagogičtí pracovníci škol, které děti navštěvují (učitelé, mistři)
  pedagogičtí pracovníci zařízení (vedoucí odloučeného pracoviště, vychovatelé, asistenti pedagoga, speciální pedagog, psycholog, noční asistenti)
- nepedagogičtí pracovníci zařízení (sociální pracovnice, hospodyně, uklízečka)
- zákonní zástupci chlapců a dívek (biologičtí nebo adoptivní rodiče, babičky, tety, pěstouni, poručníci městských úřadů v případě nezletilých dětí a opatrovníci v případě zletilých dětí omezených ve svéprávnosti
- širší veřejnost (vedoucí zájmových kroužků mimo zařízení, pracovníci zdravotnických zařízení, zaměstnanci poradenských a terapeutických služeb).

4 Zaměření cílů

Primární prevence rizikového chování je v našem zařízení zaměřena zejména na oblasti:

1. *dovednosti pro život* - Life- skills (zvládání psychosociálních dovedností)

2. *dovednosti sebeovládání*- Self- management (zvládání emoční a fyzické zátěže)

3. *dovednosti sociální*- Social skills (zdravý životní styl)

4. *jednotlivé typy rizikového chování*: návykové látky, záškoláctví, vandalismus, krádeže, krizové situace spojené s násilím, šikana, sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, rasismus, xenofobie, rizikové sexuální chování, rizikové sporty a dopravě, netolismus, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, útěky, neúspěch ve škole, šíření pornografie, zneužívání léků.

5 Vytyčení cílů

Cíle dlouhodobé

- prohlubovat povědomí umístěných dětí o sociálně patologických jevech, jejich možných důsledcích
- prohlubovat povědomí dětí o zdravém životním stylu
- prohlubovat právní vědomí
- posilovat komunikační dovednosti a zdravé sebevědomí, zkvalitnit komunikaci mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými
- řešit problémy adekvátní a nenásilnou formou
- další prohloubení spolupráce s rodiči umístěných dětí
- prohloubení spolupráce mezi pedagogickými pracovníky (učitelé – vychovatelé – asistenti pedagoga – psycholog – speciální pedagog)
- průběžné vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- pravidelné supervize
- intenzivní spolupráce se sociálními kurátory, soudy a dalšími institucemi

Cíle střednědobé

- využívání služeb externích odborníků
- vytvoření pozitivního klimatu v jednotlivých výchovných skupinách a školních třídách
- týmová spolupráce při řešení problémů dětí
- prezentace aktivit zařízení (www stránky, místní příp. regionální tisk, sociál. sítě)
- poskytování dostatečně širokého spektra nabídky volnočasových aktivit

Cíle krátkodobé

- týmová spolupráce při řešení aktuálních problémů a problémových situací
- týmová spolupráce při poskytování podpory v adaptaci na podmínky našeho zařízení nově příchozím dětem
- týmová spolupráce při stabilizaci dětí po útěku
- týmová spolupráce na řešení stále se rozšiřujícího problému - zneužívání návykových látek

6 Metody a formy realizace

Minimální preventivní program je pravidelně realizován v úzké spolupráci školy a mimoškolní výchovy. Během školního roku je koordinována práce vychovatelů, učitelů, etopeda, psychologa a sociální pracovnice v rámci:

- pedagogických rad - 6x za rok
- porad vedení - 1x za měsíc a dále dle potřeby
- porad vychovatelů - 1x za měsíc a dále dle potřeby
- metodické setkání - 2x za týden a dále dle potřeby

Ve školní výuce budou využívány zejména:

- výklad, samostatná a skupinová práce, projektové vyučování, práce s internetem, DVD, práce s knihou
- besedy, přednášky, exkurze
- třídní akce
- tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Mimoškolní výuka využívá:

- skupinové akce
- besedy, přednášky, exkurze
- individuální a skupinové rozhovory, skupinová sezení
- spoluspráva dětí
- široká nabídka volnočasových aktivit (výtvarných, sportovních, kulturních aj.)
- zátěžové akce
- schránka důvěry
- informační nástěnky

Nedílnou součástí je dále:

- individuální a týmová práce s problémovým dítětem
- účast pedagogických pracovníků na seminářích a supervizích
- pravidelný kontakt s rodiči umístěných dětí (telefonicky, osobně, písemně)
- den otevřených dveří

7 Předpokládaný časový harmonogram

Časový harmonogram jednotlivých preventivních aktivit není záměrně přesně stanoven. Prevence v nejširším slova smyslu se prolíná všemi činnostmi, školní i mimoškolní výchovou. Pravidelné zájmové a sportovní aktivity dětí, kterou jsou součástí denního a týdenního programu zařízení, tvoří základní pilíře MPP.

Specifická prevence jsou aktivity a programy, které jsou specificky zaměřené na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování chlapců a dívek.

Nespecifická prevence zahrnuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Předpoklad uspořádání a účasti v těchto aktivitách:

7.1 VÚ Velké Meziříčí

Specifická prevence

- setkání s pracovníky nízkoprahového zařízení Welmez (září)
- představení služeb organizace Pestalozzi (září)
- představení služeb organizace Don Bosco (září)
- Workshop- projekt Re-start (září)
- Projekt JACARDI - "LEVEL UP: 4 pilíře tvého já" (říjen)
- beseda s organizací Bílý kruh - Bezpečné vztahy a zdravé hranice (říjen)
- beseda s PČR-právní povědomí+ protidrogová prevence (listopad)
- setkání s pracovníky K-centra Třebíč (listopad)
- beseda s gynekoložkou (prosinec)
- Sebepoškozování a krizové stavy(prosinec)
- beseda s pracovníky probační a mediační služby (leden)
- beseda s PČR: prevence bezpečného pohybu na sociálních sítích (únor)
- beseda s PČR: Dopravní bezpečnost / bezpečnost jako řidič a spolujezdec (únor)
- beseda na téma: prevence HIV/AIDS, prevence sexuálně přenosných onemocnění, plánované rodičovství (březen)
- beseda na téma: prevence užívání tabáku, prevence užívání alkoholu, prevence užívání nelegálních drog (březen)
- beseda s onkoložkou- důsledky kouření (duben)
- semináře Pestalozzi- finanční gramotnost (duben-červen)
- individuální sociálně-terapeutické pohovory s pracovníky organizace Pestalozzi (1x za měsíc)
- individuální terapie v Chrudimi-Pestalozzi (2x za měsíc)
- návštěvy domů na půl cest (dle potřeby)

- skupinová sezení AART-1x za týden
- skupinové sezení s etopedem - příprava na život (1x za týden)
- skupinová sezení s etopedem- osobnostní rozvoj (1x za týden)
- skupinová sezení s psychologem-duševní zdraví a zvládání stresu (1x za týden)
- pravidelné pobytové víkendy- přípravy na život + doprovázení s organizací Don Bosco Pardubice
- pravidelné terapeutické pobyty s organizací Pestalozzi
- pobyty na farmě spojené s intervencí Bílého kruhu bezpečí
- spolupráce s nízkoprahovým zařízením Welmez-celoročně
- felinoterapie, canisterapie, hipoterapie-celoročně

Specifická prevence -škola

Občanská výchova

- Xenofobie
- Práva dětí, mužů a žen
- Finanční gramotnost
- Bankovní služby
- Rizika zadlužení
- Agrese, šikana

Matematika, Ekonomika

- Finanční gramotnost

Odborný výcvik

- Zásady správné výživy
- Motivace ke zdravému životnímu stylu
- Hospodárnost v kuchyni
- Beseda s nutriční poradkyní

Zdravověda

- Zdravý životní styl
- Prevence civilizačních onemocnění
- Sexualita – předčasné zahájení sexuálního života
  - prevence gynekologických onemocnění
  - plánované rodičovství
- Drogy – prevence a rizika spojená s užíváním návykových látek

Potraviny a výživa

- Nutriční hodnoty potravin
- Prevence poruch příjmu potravy
- Orientace v alergenech

Tělesná výchova

- Prevence úrazů při sportu
- Vliv pohybu na zdravý životní styl

Informatika

- Kyberšikana
- Správné chování na internetu a sociálních sítích

Nespecifická prevence

Školní:

- Káva od srdce
- Adaptační pochod
- Orientační běh pořádaný SEV Ostrůvek
- Světový den zdraví
- Světový den bez tabáku
- Světový den hygieny rukou
- Den životního prostředí
- Světový den boje proti AIDS
- Světový den dárcovství krve
- Beseda zdravý životní styl, zdravé potraviny
- Eko-program Chaloupky pro všechny žákyně – dle nabídky výukových programů
- Pekárna Jindřichov
- Prádelna
- Kozí farma
- Dobová kuchyně Zhoř
- Vodní nádrž Mostiště
- JED Dukovany
- Kronospan
- Úřad práce
- Guláš Višňové
- Dům na půli cesty Květná
- Beseda s policistkou
- Sportovní den
- Školní výlet Brno – vodojemy
- Vánoční tvoření
- Velikonoční tvoření
- Soutěž Boyard Šumperk
- Návštěva hasičské stanice
- Březejc – spolupráce s centrem Kociánka
- Exkurze do sběrného dvora
- Návštěvy místního DpS
- Farma a čalounictví Tasov
- Účast na výstavách Vánoce a Velikonoce
- Tematické dny: luštěninový, bramborový, dýňový, mrkvový, bylinkový, medový
- Kurzy – JEZFOOD, Fildové
- Světový den duševního zdraví
- Poznávání regionu
- Projektové dny v kuchyni (brambory, pečení)
- Kozí bio farma Ratibořice
- Den vody 22.3. 2027
- Den včel 20.5. 2027

- Den záchranných složek Kraje Vysočina-
- Den zdraví – 8.9. 2027
- Projektový den Velikonoce
- Den Země 22.4.2027
- Divadelní představení HDJ
- Pyžamový den
- Sportovní den Velké Meziříčí

Mimoškolní:

- Návštěva víkendové akce na zámku - Historické slavnosti (září)
- Adaptační výlety (září)
- Malování triček-spolupráce s farou (září)
- Charitativní akce-dobrovolnická pomoc (zaří)
- Turnaj ve vybíjené Hamr na Jezeře(září)
- Kolonáda- liga vozíčkářů- dobrovolnická pomoc (září)
- Dětské odpoledne – akce pro děti z Velkého Meziříčí (září)
- Hrad Cymburk (říjen)
- Halloween (říjen)
- Soutěž Labyrint- Don Bosco Pardubice (listopad)
- „Rozsvícení světýlek“ (prosinec)
- Mikulášská nadílka - dobrovolnická práce (prosinec)
- Kolonáda- liga vozíčkářů- dobrovolnická pomoc (prosinec)
- Účast na vánoční výstavě pořádané spolkem žen a JC Velké Meziříčí (3denní akce-prosinec)
- Uspořádání vánoční besídky (prosinec)
- Masopust (únor)
- Ukliďme si Česko - dobrovolnická práce (březen)
- Účast velikonoční výstavě pořádané spolkem žen a JC Velké Meziříčí (3denní akce duben)
- Den Země (duben)
- Pálení ohně „čarodějnice“(duben)
- Kolonáda- liga vozíčkářů- dobrovolnická pomoc (duben)
- Charitativní akce-dobrovolnická pomoc (květen)
- Uspořádání sportovního dne pro děti z DDŠ a VÚ (květen)
- Uspořádání výtvarné soutěže pro děti z DDŠ a VÚ (květen)
- Letní olympiáda (červen)
- Hry Boyard (červen)
- Závod Slavata tour (červen)
- prázdninové akce- (červenec, srpen)
- zájmové kroužky (každou středu)

7.2 OP Janštejn

Specifická primární prevence

- Beseda s pracovníky o dobrovolnické činnosti Fokus Vysočina - dobrovolnictví a pomoc druhým – proč to má smysl (září)
- Beseda s pracovníky K-centra – prevence závislostního chování (září)
- Beseda o problematice domácího násilí (říjen)
- Beseda K-centra „Zeptej se, otestuj se“ (říjen)
- PČR – Tvoje cesta „Tvoje cesta on-line“ – bezpečný pohyb na sociálních sítích a rizika online prostředí (listopad)
- Beseda s pracovníky Bílý kruh bezpečí – prevence domácího násilí (Listopad)
- Beseda s pracovníky Don Bosco (prosinec)
- PČR - „Tvoje cesta nanečisto“ – prevence rizikového chování (prosinec)
- Beseda s pracovníky nízkoprahového centra Zastávka Telč – parta, vrstevníci, šikana, partnerství, umění říci ne (leden)
- Beseda – PČR – „Právní vědomí“ – právní uvědomování a odpovědnost za vlastní jednání (leden)
- Beseda – poruchy přijmu potravy, anorexie, bulimie, obezita, zdravá životospráva (únor)
- Beseda – Sdílení bez hranic: Rizika intimních fotografií na sociálních sítích (únor)
- Beseda K-centra „Zeptej se, otestuj se“ (březen)
- Beseda -rizikové sporty, bezpečnost, doprava (březen)
- Beseda K-centra „Otevřeně – beze strachu“ – parta, vrstevníci, šikana (duben)
- Beseda – zdravý životní styl a rizika návykových látek (duben)
- Beseda – prevence a zvládání stresu, agresivity (květen)¨
- Beseda – pohlavně přenosné choroby, sexuálně rizikové chování (květen)
- Beseda s pracovníky probační a mediační služby (červen)
- Pravidelná psychoterapeutická intervence psychoterapeuta
- Pravidelné setkávání s pracovníky K-centra Jihlava
- Pravidelné setkávání s pracovníky Krizového centra, Centrum J.J. Pestalozziho, Jihlava
- Víkendový kurz s organizací Don Bosco Pardubice

Nespecifická primární prevence

- Adaptační aktivity pro nově příchozí
- Návštěva nízkoprahového zařízení Zastávka v Telči (říjen)
- Mezinárodní den cyklistiky - cyklo - výlet (1. říjen)
- Dobrovolnická činnost - setkání se seniory (říjen)
- Prohlídka chovaných zvířat na ranči Vápovice (říjen)
- Venčení psů – útulek Jihlava (říjen)
- Halloween – (říjen)
- 72 hodin – výsadba stromků (listopad)
- Pěší turistika-výlet okolo hradu Landštejna (listopad)

- Návštěva knihovny ve Studené (listopad)
- Exkurze v hasičské stanici Třešť (listopad)
- Den pozdravů (listopad)
- Návštěva plaveckého bazénu (prosinec)
- Mikulášská nadílka v MŠ a ZŠ Horní Dubenky (prosinec)
- Vánoční zpívání koled v Janštejně (prosinec)
- Uspořádání vánoční besídky ústavní a pro seniory DPS (prosinec)
- Vánoční trhy, Krýzovy jesličky v Jindřichově Hradci (prosinec)
- Exkurze v jadrné elektrárně Dukovany (prosinec)
- Turnaj ve stolním tenise (leden)
- Venčení psů – útulek Jihlava (leden)
- Třešťské betlémy (leden)
- Novoroční souboj skupin v Janštejně (únor)
- Bruslení na zimním stadionu v Pelhřimově (březen)
- Mrkvový den (duben)
- Sběr kamene v okolí obce Jihlávka (duben)
- Pálení ohně „čarodějnice“(duben)
- Den pro dětské domovy DON BOSCO (květen)
- Den matek DPS Janštejn – vystoupení a předání dárků (květen)
- Zátěžová turistika – Česká Kanada (květen)
- Slavata Triatlon Tour (květen)
- Účast na LOH (květen)
- Dětský den – Horní Dubenky (květen)
- Účast v soutěži pořádanou sdružením DON BOSCO v Pardubicích
- Návštěva kulturních akcí - divadla, kina, koncerty apod.
- Sportovní aktivity v rámci zařízení-tělocvična, sportovní areál, cyklistika, pěší turistika, lyžování, bruslení
- Zájmová činnost v rámci skupin - keramika, knihovna, výtvarná činnost, zpěv, tanec, celoústavní soutěže
- Arteterapeutické skupinové a individuální činnosti
- Vícedenní kempování (Odry)
- Pravidelná dobrovolnická činnost – venčení psů v útulku Jihlava
- Pravidelná dobrovolnická činnost – návštěvy seniorů v DPS Janštejn
- Pravidelná dobrovolnická činnost – návštěvy seniorů v LDN Počátky
- Pravidelná dobrovolnická činnost – Ranč Vápovice

7.3 OP Žďár nad Sázavou

- psychologické poradenství
- pravidelná skupinová sezení s psychologem a etopedem
- individuální rozhovory
- prevence rizikového chování a práce s jeho důsledky
- prevence agrese, násilí a šikany
- prevence kyberšikany a rizikového chování na sociálních sítích
- prevence užívání návykových látek, alkoholu, nikotinu a dalších závislostí
- prevence kriminality a protiprávního jednání

- prevence rizikového sexuálního chování a podpora zdravých partnerských vztahů
- práce s emocemi, zvládání vzteku a impulzivního jednání
- nácvik zvládání konfliktních a krizových situací
- rozvoj komunikačních a sociálních dovedností
- podpora odpovědného rozhodování a přijímání důsledků vlastního jednání
- posilování zdravého sebevědomí a sebehodnocení
- beseda – zdravý životní styl
- beseda – orientace v jednání s úřady
- beseda – finanční gramotnost, prevence zadlužení a odpovědné hospodaření s penězi
- beseda s kurátorem pro dospělé
- beseda – Probační a mediační služba
- beseda – Spektrum, adiktologická ambulance
- Spektrum – sociální výcvik Flash
- přednášky PČR na témata:
    - Právní vědomí (dle domluvy)
    - Tvoje cesta načisto (dle domluvy)
    - Tvoje cesta online (dle domluvy)
- příprava na samostatný život – bydlení, zaměstnání, hospodaření a jednání s institucemi
- pracovněprávní minimum – pracovní smlouvy, dohody, práva a povinnosti zaměstnance
- návštěva občanské poradny
- návštěva Úřadu práce
- návštěva azylového domu
- základy první pomoci
- seznámení s možnostmi odborné a krizové pomoci
- víkendové pobyty s organizací Don Bosco
- víkendové pobyty s organizací Pestalozzi
- pomoc formou doučování při studiu
- další besedy a preventivní programy realizované externími odborníky dle aktuální nabídky a potřeb chlapců

Nespecifická primární prevence

- Rozloučení s prázdninami – sportovní den pro veřejnost (srpen)
- adaptační aktivity (průběžně dle nástupu nových chlapců)
- ukázka výcviku policejních psů
- návštěva nízkoprahového zařízení Ponorka
- Festival vzdělávání
- Mikulášská nadílka (prosinec)
- účast na kulturních akcích – kino, divadlo, koncert (průběžně)
- účast na sportovních akcích (průběžně)
- turnaj ve stolním tenise (listopad)
- sportovní aktivity – kuželna, plavání, cyklistika, fotbal, lyžování a turistika (průběžně)
- návštěva tělocvičny (pravidelně 1× týdně)
- návštěva zájmových kroužků mimo zařízení (pravidelně)
- zvyky a tradice – barvení a zdobení vajec (březen)
- Adventní obchůdky s Albertem (prosinec)

- vánoční besídka a pečení cukroví (prosinec)
- Dny pro dětské domovy – Don Bosco
- Rozhodni se sám – akce na Farských humnech
- spolupráce s Nadačním fondem Albert – program Bertík pomáhá – autoškola (dle rozpisu v průběhu roku)
- účast na charitativní akci pořádané p. Slavatou (květen/červen)
- jednodenní zážitkové aktivity zaměřené na relaxaci, rozvoj kompetencí, spolupráci a fyzickou zdatnost
- účast na akcích pořádaných městem – Živý Betlém, ohňostroje, Pálení čarodějnic, Keltské dny
- aktivní účast na Dni Žďáru (červen)
- návštěva letního kina
- návštěva aquaparku v Jihlavě
- návštěva Relaxačního centra ve Žďáře nad Sázavou
- arteterapeutické činnosti ve skupině i individuálně
- akce organizované pedagogickými pracovníky v rámci výchovně-vzdělávacích, volnočasových a zážitkových aktivit dle aktuálních možností

8 Spolupráce s dalšími organizacemi

Realizace Minimálního preventivního programu předpokládá také v letošním školním roce úzkou spolupráci s organizacemi:

- PČR
- Městská policie
- OSPOD
- Probační a mediační služba
- Úřad práce
- Městský úřad
- týdeník Velkomeziříčsko, Jihlavské listy, časopis Zámeček
- ekologické centrum Chaloupky
- NNO Spektrum (K-centrum Žďár nad Sázavou, TK Sejřek aj.)
- Bílý kruh bezpečí Jihlava
- nízkoprahová centra
- nestátní neziskové organizace např. Pestalozzi, Podané ruce, Spondea, Anabell
- Salesiánský klub mládeže Centrum Don Bosco
- lékaři (obvodní lékař, gynekolog, onkolog, psychiatr, psycholog a další)
- další zařízení pro ÚV
- Dům s pečovatelskou službou v Janštejně
- LDN Počátky
- rodinný psí azyl DEJ PAC! V Častoníně
- Dům pro seniory Velké Meziříčí a další

9 Finanční zabezpečení programu

Stěžejní část Minimálního preventivního programu je financována z vlastního rozpočtu výchovného ústavu. Akce s vyšším finančním rozpočtem (sportovní den, den otevřených dveří) využívají dále finančních prostředků ze sponzorských darů.

10 Evaluace

Při hodnocení MPP využíváme v našem zařízení metody kvalitativní:

- neformální rozhovory s děvčaty, chlapci a pedagogy
- pozorování děvčat a chlapců při specializovaných akcích a programech
- vyhodnocení besed dětmi, přínos nových informací
- kniha přání a stížností
- schránka důvěry

i metodu kvantitativní:

- realizované akce a aktivity
- vyhodnocování přínosu předaných informací
- průběžná kontrola vedením zařízení

Na základě zjištění, bude program či aktivita využita i následující rok, nebo v případě špatného hodnocení, bude zvolena jiná.

11 Závěr

Minimální preventivní program je nedílnou součástí práce ve výchovném ústavu. Účastní se ho děti umístěné v zařízení, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci, rodiče i odborníci z nejrůznějších oblastí.

Preventivní program bude v průběhu školního roku monitorován a dle aktuálních potřeb upravován a doplňován. Na konci školního roku bude vyhodnocen a s jeho výsledky budou seznámeni pedagogičtí pracovníci na místní pedagogické radě.

12 Přílohy

12.1 Krizový plán-řešení některých krizových situací, které mohou nastat.

První intervenci (pomoc) provádí- přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
Kdo komu předává informace- přítomný pedagog (učitel, vychovatel, etoped, psycholog) vždy při předání služby seznamuje s proběhlými událostmi následujícího pedagoga ve službě
kdo kam zapíše- přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce zapisuje do knihy denní evidence-EVIX
kdo informuje zákonné zástupce žáků- přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
kdo a v kterých případech informuje Policii ČR- speciální pedagog při podezření spáchání přestupku či trestného činu
kdo a v kterých případech informuje OSPOD- sociální pracovník při závažném porušení vnitřního řádu
kdo a jak informuje rodiče- přítomný vychovatel ve službě, přítomný učitel ve výuce
kdo a jak informuje ostatní děvčata v zařízení- vedoucí vychovatel na komunitě

12.1.1 Šikana

Postup pro pedagogy:

1. Odhad závažnosti - Stádia šikanování, společně kmenový vychovatel a etoped
   - *Rozhovor s informátory a oběťmi*
   - *Nalezení vhodných svědků*
   - *Individuální rozhovory se svědky*
   - *Ochrana oběti!*
   - *Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi*
   - *V případě vyhodnocení - podezření na šikanu- speciální pedagog podá žádost o prošetření PČR*
   - *Následně práce s celou skupinou- vychovatel, Etoped, psycholog)*
2. Celou situaci oznámit vedení zařízení a zapsat do mimořádných událostí v knize denní evidence- pedagog ve službě.
3. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:
- zásady asertivního jednání.
- řešit konflikty společně.
- možnosti, jak řešit mezilidské spory a konfliktní situace.
- techniky, jak zvládat svůj stres a impulzivní jednání.
- alternativy a kompromisy v řešení konfliktů.
- racionálně zhodnotit své kladné a záporné vlastnosti.
- odhadnout, jak by se mohla chovat v krizových situacích.
- naučit se být přirozeně sebevědomé, rozvíjet kladné sebepojetí.

12.1.2 Extrémní projevy agrese

Postup pro pedagogy:

1. Vyhodnocení jednání (nelze bez obeznámení s anamnézou dítěte), o situaci informovat kolegu-dalšího pedagoga, tak aby mohl v případě potřeby pomoci.
2. Zabránit tomu, aby si dítě ublížilo, nebo ublížilo ostatním.
3. V případě ohrožení života a zdraví dítěte, nebo ostatních přítomných, volat RZS+PČR.
4. Zabránit ničení majetku.
5. Zmírnit napětí (oddělení od skupiny, najít klidné prostředí, ponechat únikovou cestu-nezamykat dveře, podporovat ve zklidnění-nepoučovat, nekřičet apod.)
6. Zklidňující fáze (aktivně naslouchat, verbálně zklidňovat, dostatečný prostor, po zklidnění návrat ke skupině)
7. Celou situaci zapsat do mimořádných událostí v knize denní evidence -pedagog ve službě.
8. V případě závažných projevů oznámit situaci vedení zařízení- pedagog ve službě.
9. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.
10. V případě vážných projevů - následků, požádat o prošetření PČR - přítomný pedagog ve službě (svědek), nebo spec. pedagog.

Zvolení reaktivního, nebo proaktivního přístupu

Reaktivní přístup:(vhodný při náhlém afektu -nízká frustrační tolerance, impulzivita)- verbální zklidnění, zvětšení osobního prostoru dítěte, komunikace o problému, reflektování emocí, zpomalení řeči, převedení pozornosti na něco jiného, odvedení od skupiny(informovat dalšího pedagoga), jakmile emoce odezní možnost zapojit znovu do skupiny, neměl by být použit trest.
Proaktivní: (manipulace, účelové jednání, vydírání, agrese)- zpětná vazba- uvědomění následků, odpovědnost za vlastní jednání, hledání dohody-kompromisu. Není vhodný křik. Při eskalaci již netrváme na výchovných cílech, ale použijeme zklidňující přístup. Po úplném odeznění lze využít výchovná opatření.

- Rozčílení- první zřetelný projev-**prostor pro zklidnění, ventilaci negativních emocí**
- Eskalace konfliktu- verbální agrese- **zmírnit napětí, převrátit do klidové fáze**
- Fyzická agrese- minimalizace následků, ochrana zdraví dítěte a ostatních přítomných, poté až majetku, v případě nemožnosti zklidnění volat PČR+RZS,
- Zklidňující fáze- konflikt již viditelně neprobíhá, ale ještě doznívají emoce, pozor v případě nevhodných intervencí může znovu přejít do fáze agrese.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- zásady asertivního jednání.
- řešit konflikty společně.
- možnosti, jak řešit mezilidské spory a konfliktní situace.
- techniky, jak zvládat svůj stres a impulzivní jednání.
- alternativy a kompromisy v řešení konfliktů.
- racionálně zhodnotit své kladné a záporné vlastnosti.
- odhadnout, jak by se mohla chovat v krizových situacích.
- naučit se být přirozeně sebevědomé, rozvíjet kladné sebepojetí.

12.1.3 Sebevražedné chování a sebepoškozování

Postup pro pedagogy:

1. Vyhodnocení jednání (nelze bez obeznámení s anamnézou dítěte).
2. V případě ohrožení života dítěte neprodleně volat RZS, v případě sebepoškozování, které si vyžaduje lékařské ošetření neprodleně tak učinit.
3. V případě potřeby volat současně i PČR (dítě odmítá spolupráci, barikáduje se, je ohrožující pro okolí, PČR má možnost volat vyjednávače- např. žiletka v ústech, kdy není možný transport)
4. v případě potřeby o situaci informovat kolegu-dalšího pedagoga (dohled nad skupinou, pomoc s ošetřením apod.).
5. Poskytnout podpůrný rozhovor- neslibovat důvěrnost informací (dítě přijmout, nesoudit, nenutit své způsoby řešení, vyslechnou, reflektovat emoce atd.).
6. V případě možnosti požádat o pomoc psychologa popř. etopeda.
7. V případě závažné situace oznámit situaci vedení zařízení-pedagog ve službě.
8. Celou situaci zapsat do mimořádných událostí v knize denní evidence- pedagog ve službě.
9. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- zásady správné životosprávy, psychohygieny a zdravého životního stylu.
- hodnotu vlastního zdraví a tělesné pohody.
- vnímat zdraví jako hodnotu.
- změna postojů a chování
- diferencovanost zájmů a aktivit, přiměřená
- sebekontrola
- psychoterapii

12.1.4 Psychická krize/ duševní onemocnění dítěte

Psychická krize je reakcí člověka na náročnou životní situaci, změnu. Projevuje se selháváním jak v osobním, tak pracovním životě. (projevy bio-psycho-sociální: únava, nekvalitní spánek, nechuť, nebo naopak velká chuť k jídlu, popř. na alkohol, cigarety apod., smutek, deprese, obavy, pocit marnosti, neschopnost běžného kontaktu s lidmi apod.) Diagnostikuje psychiatr, klinický psycholog, pediatr, nebo neurolog.

Postup pro pedagogy:

1. Při zaznamenání psychické nepohody u dítěte provést podpůrný rozhovor (úkolem není diagnostikovat či léčit, ale dítě podpořit, zklidnit. Spolupracovat s dítětem by měl, ideálně, ten pedagog k němuž má dítě důvěru).
2. Domluva s dítětem na dalším postupu.
3. V případě ohrožení života dítěte neprodleně volat RZS.
4. V případě možnosti požádat o pomoc psychologa, ten doporučí, podle potřeby, kontaktování psychiatrické ambulance.
5. Celou situaci zapsat do knihy denní evidence- pedagog ve službě.
6. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- zásady správné životosprávy, psychohygieny a zdravého životního stylu.
- hodnotu vlastního zdraví a tělesné pohody.
- vnímat zdraví jako hodnotu.
- změna postojů a chování
- diferencovanost zájmů a aktivit, přiměřená
- sebekontrola
- psychoterapii

12.1.5 Prevence v adiktologii

Postup pro pedagogy:

1. při podezření na zneužití NL (alkohol, tvrdé drogy, léky a další), zajistit, aby dítě nemohlo pokračovat v konzumaci - provádí přítomný vychovatel, nebo učitel ve službě, speciální pedagog či psycholog.
1. Podle závažnosti momentálního stavu dívky posoudit, jestli nehrozí nějaké nebezpečí - konzultovat telefonicky se zdravotníky tel: 112, nebo 155.
2. v případě ohrožení zdraví a života volat neprodleně RZS.
3. informovat zákonného zástupce a vedení zařízení.
4. zapsat událost do knihy denní evidence- pedagog ve službě.
5. v případě podezření ze spáchání přestupku nebo trestného činu informovat PČR- oznamuje speciální pedagog, nebo pedagog ve službě.
6. po propuštění z nemocnice zajistit následnou léčbu-Detox- provádí speciální pedagog.
7. po návratu do zařízení zvolit intervenci, která podporuje změnu v chování- spolupráce vychovatel + etoped + psycholog + učitel.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- sociálně přijatelné postoje a hodnoty
- osvojování a rozvoj sociálně emočních dovedností a kompetencí
- znalost vnitřního řádu zařízení.
- právní důsledky užívání, uchovávání a distribuce drog.
- orientace v základní trestní problematice drog.
- chemické, biologické, zdravotní a sociální účinky drog.
- učit se a rozvíjet pozitivní vliv relaxace, duševní hygieny a aktivního odpočinku na zdraví.

12.1.6 Prevence sexuálního rizikového chování a homofobie

Postup pro pedagogy:

1. Individuální rozhovor, pomoc a podpora v řešení problému,
2. Návštěva gynekologie, u děvčat těhotenský test,
3. Zařazení besedy, diskuze nebo další aktivity na aktuální téma seznamující se zdravotními riziky (*nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, promiskuitní chování nebo rizikové sexuální praktiky, HIV/AIDS, Syfilis, kapavka a jiné pohlavně přenosné nemoci,*

nechtěné těhotenství, brzké těhotenství, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, zveřejnění intimních fotografií na internetu, jejich zasílání mobilním telefonem, či nahrávání na video atd.).

4. Informovat zákonného zástupce -pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- změna postojů a chování
- znát a chápat tělesné a duševní charakteristiky/rozdíly příslušníků stejného a opačného pohlaví.
- poznat u sebe problém s menstruací a pohl. orgány.
- rozumět svým emocím a prudkým změnám nálad.
- znát rizika spojená s interrupcí.
- zdravý vývoj-kdy je člověk zralý pro sexuální styk.
- jak se má chovat k osobám opačného pohlaví.
- rozdíl mezi heterosexuální, homosexuální a bisexuální orientací.
- kam se obrátit a kde hledat pomoc v případě nejasností se svou sex. orientací a může požádat o radu v oblasti sexuálního chování.

12.1.7 Prevence poruch příjmu potravy

Postup pro pedagogy:

1. Prvním úkolem je porozumět co nejlépe tomu, co se vlastně děje.

První známky onemocnění:

- *dítě hubne a začíná se skrývat do volného oblečení.*
- *začíná vynechávat jídla se skupinou, protože má jiný rozvrh nebo začalo s vegetariánstvím.*
- *vaří si samo nebo vaří pro celou skupinu a nejí.*
- *když jí spolu s ostatními, většinou samou zeleninu a co nejméně cukrů a uhlohydrátů.*
- *krájí jídlo na malé kousíčky, které postrkuje po talíři.*
- *začíná být velmi aktivní, hodně chodí a běhá, přestává koukat na televizi, učí se a přitom cvičí, při většině aktivit stojí.*
- *pije hodně kávy a dietní nápoje.*
- *mění se mu nálada, je plačtivé, podrážděné a netrpělivé.*

2. najít blízkou osobu, která pomůže dítěti akceptovat pomoc.
3. v případě ohrožení zdraví nebo života volat RZS.
4. v případě možnosti požádat o pomoc psychologa, ten doporučí, podle potřeby, kontaktování

specializovaného zařízení.

5. informovat zákonného zástupce a vedení zařízení- pedagog ve službě.
6. zapsat událost do knihy denní evidence- pedagog ve službě

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- zásady správné životosprávy, psychohygieny a zdravého životního stylu.
- hodnotu vlastního zdraví a tělesné pohody.
- výživovou pyramidu.
- škodlivé dopady časté konzumace jídla z rychlého občerstvení.
- význam zdravé výživy v prevenci obezity, nemocí zažívacího traktu a nádorových onemocnění.
- negativní důsledky poruch příjmu potravy na možnost těhotenství.
- Vhodné relaxace,
- diferencovanost zájmů a aktivit, přiměřená
- sebekontrola,
- psychoterapii

12.1.8 Kyberšikana

Postup pro pedagogy:

1. Postup je obdobný jako u šikany.
2. Odhad závažnosti - Stádia šikanování, společně kmenový vychovatel a etoped
   - *Rozhovor s informátory a oběťmi*
   - *Nalezení vhodných svědků*
   - *Individuální rozhovory se svědky*
   - *Ochrana oběti!*
   - *Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi*
   - *V případě vyhodnocení - podezření na šikanu- speciální pedagog podá žádost o prošetření PČR*
   - *Následně práce s celou skupinou- vychovatel, Etoped, psycholog*
3. Celou situaci oznámit vedení zařízení a zapsat do mimořádných událostí v knize denní evidence- pedagog ve službě.
4. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.

Jak kyberšikanu rozpoznat, indikátory

1) Schránky důvěry
2) Zhoršení atmosféry ve třídě / skupině
3) Rozpady přátelství
4) Během školních akcí

Typické rysy

1) Je časově neomezená – útočník může oběť obtěžovat 24 hodin denně
2) Publikum široké - kdokoliv
3) Obsah se šíří velmi rychle – prostřednictvím informačních technologií
4) Anonymita pachatelů – je zpravidla obtížné, pokud je pachatel zdatný v práci s PC, mobilem apod., vypátrat jeho identitu
5) Změna pojetí osobnosti agresora x oběti – anonymita informačních technologií umožňuje útočit i zjevně fyzicky slabším jedincům na zdatné oběti
6) Možná neúmyslnost – zveřejnění fotografií nemusí být vždy míněno jako útok na kohokoliv, nicméně může ve výsledku způsobit nepříjemnosti oběti

12.1.9 Záškoláctví

Postup pro pedagogy:
Docházka do školy je řešena v rámci skupiny, kdy kmenový vychovatel kontroluje plnění školní docházky, je v kontaktu s pedagogickými pracovníky dané školy, ředitelstvím, kurátorkou a rodiči.
Případné selhání se ihned řeší v rámci individuálních pohovorů s vychovatelem, etopedem, na komunitě.
Prevence spočívá v intenzivní komunikaci s dívkou, pracovníky školy, ale také vhodnou volbou střední školy, včetně důrazu na vlastní volbu studia dítětem.
V případě útěku dítěte, okamžitě hlásit PČR telefonicky a následně na místní oddělení PČR donést oznámení o útěku- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- Samostatnost
- Uvědomění si potřeby vzdělání pro další život

12.1.10 Vandalismus a krádeže

Postup pro pedagogy:

1. Zjištění škod.
2. Pokud škoda nejde svépomoci opravit/vrátit, dohodnutí na způsobu náhrady škody
3. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, vyrozumět PČR pro podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
4. Záznam do knihy denní evidence o všech důležitých skutečnostech: kdo – kdy – kde – jak – proč –čím.
5. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.
6. Zjistit příčiny takového jednání a snažit se s nimi pracovat, tak aby se situace neopakovala- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- schopnost asertivity a sociálních dovednosti v jednání a mezilidských interakcích (např. dohodnout se na vzájemném kompromisu, hledat společná řešení, udržet si vlastní identitu v komunikaci se silnějším spolužákem, nechovat se destruktivně k sobě ani k ostatním atd.).

12.1.11 Rizikové sporty a doprava

Z hlediska sportu jde např. o aktivity jednoznačně a vědomě překračující fyzické síly a možnosti dětí, vystavování se nepřiměřenému riziku při sportu

Postup pro pedagogy:

1. Před každou akcí sepsat plán akce, nechat schválit vedoucím pracovníkem.
2. Seznámit děti s bezpečností, nechat podepsat.
3. V případě úrazu vyhodnotit ohrožení zdraví či života, ošetřit samostatně nebo volat RZS.
4. Zapsat úraz do knihy úrazů- pedagog ve službě.
5. Zapsat do knihy denní evidence -pedagog ve službě.
6. Informovat zákonné zástupce- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- významu důležitých dopravních značek.
- vnímat zdraví jako hodnotu.
- znát důsledky a trvalé následky úrazů ve sportu a dopravě.
- znát své limity ve sportování
- znát chování v nouzové a život ohrožující situaci.
- umět poskytnout první pomoc a vyhledat odbornou lékařskou pomoc v případě potřeby ošetření
- aplikovat osvojené znalosti, postoje a dovednosti ve vztahu ke sportu (tj. vyhýbat se rizikovým sportům, nosit přilbu a ochranné pomůcky apod.)

12.1.12 Prevence projevů rasismu, extremismu, antisemitismu a xenofobie

Postup pro pedagogy:

1. zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů a zjistit jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo zařízení.
2. Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu.
3. Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.

Zjišťuje speciální pedagog ve spolupráci se všemi ped. pracovníky.

4. Pozvat experty k diskusi s žáky/studenty-speciální pedagog..
5. Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
6. Nabídnout alternativní volnočasové aktivity.
7. Zaměřit i výuku ve škole na tyto problémy.
8. V případě závažných projevů (především násilných) informovat PČR-speciální pedagog.
9. Informovat zákonného zástupce- pedagog ve službě.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- znalosti o různých etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti.
- zdroje odlišnosti projevů, chování a jednání lidí z různých etnických skupin či minorit.
- znát principy civilizované a demokratické společnosti.
- znát příčiny a důsledky diskriminace, xenofobie a rasismu.
- realizace komunikaci se svými vrstevníky a mladými lidmi na bázi vzájemného porozumění, tolerance a otevřeného jednání.
- respekt k fyzické a psychické odlišnosti lidí z jiných etnik.

12.1.13 Prevence týrání, zneužívání a zanedbávání dětí

Při zjištění/informaci, že je dívka týrána, nebo zneužívána toto podezření nahlásit PČR

Sexuální zneužívání:
1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost.
2. seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob.
3. pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo.
4. komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na policii.
5. vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii- speciální pedagog, nebo přítomný pedagog ve službě.
7. ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách.

Syndrom CAN
Změny v chování dítěte

- *celková stísněnost a nezájem o dění kolem*
- *zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými*
- *úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob nebo v situaci, kdy je dítě s dospělým samo*
- *vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám*
- *nápadně lhostejné postoje, výroky typu „mně je to jedno“*
- *agresivní napadání a šikanování vrstevníků*
- *zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty*
- *potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole*
- *váhání s odchodem domů*
- *neomluvené absence ve škole*
- *odmítání jídla nebo přejídání*
- *sebepoškozování*
- *útěky z domova*

Známky na těle dítěte

- *opakovaná zranění včetně zlomenin*
- *modřiny*
- *řezné rány*
- *otoky částí těla, například rtů, tváří, zápěstí*
- *stopy po svazování*
- *otisky různých předmětů na těle*

- *natrhnutí ucha*
- *otisky dlaně a prstů*
- *stopy po opaření nebo popálení cigaretou*

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- nutnost ohlásit ve škole nebo na policii projevy týrání či sexuální zneužívání u sebe či svého spolužáka/ kamaráda.
- kde má ohlásit, kdo mu pomůže.

12.1.14 netolismus a další závislostní chování

Netolismus řadíme pod problematiku nelátkových závislostí, tedy závislostí nikoliv na užívaných substancích, nýbrž na jisté formě chování (behaviorální závislost) či na procesu, do kterého se jedinec zapojuje. Dalšími formami tzv. nelátkových závislostí jsou např. závislosti na hazardu (gambling), práci (workoholismus), sexuálních aktivitách (hypersexualita) či nakupování (shopaholismus). Společným mechanismem nelátkových závislostí je provozování chování, které přináší okamžité uspokojení a libé pocity, které jsou výrazně silnější a kterých je dosaženo značně rychleji a jednodušeji než při přirozených aktivitách, které člověku přináší radost a uvolnění, jako např. spánek, jídlo, vztahy, pohyb či věnování se zálibám. Při opakování se toto chování rychle stává návykem, kterému jedinec impulzivně podléhá a postupně ztrácí schopnost své chování regulovat vlastní vůlí.

Postup pro pedagogy:

1. sledování rizikových projevů – unavenost, nervozita, náhlé změny v chování, zhoršení prospěchu.
2. pohovor s dítětem – následky jednání, nabídka pomoci.
3. Stanovení jasných pravidel a jejich dodržování.
4. Informovat zákonného zástupce- domluvit další postup- omezení přístupu k telefonu, pc apod.- pedagog ve službě+spec. Pedagog.
5. Nabízení alternativních aktivit, tak aby se předešlo nudě.
6. Poskytovat dobrý vzor.

U dětí je v průběhu pobytu v zařízení nutné učit se a rozvíjet:

- Vhodné relaxace,
- diferencovanost zájmů a aktivit,
- sebekontrolu,
- vnímaní psychoterapie jako něco, co může pomoci.

12.2 Legislativa- vybrané zákony vztahující se k právům dítěte, ústavní a ochranné výchově a preventivně výchovné péči.

Úmluva o právech dítěte vyhlášena ve Sbírce zákonů č. 104/1991

Postavení Úmluvy o právech dítěte v právním řádu ČR je dáno článkem 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR

Mezinárodní smlouvy o lidských právech a svobodách ČR ratifikované a vyhlášené na našem území, obecně závazné mají přednost před zákonem.

Postavení a ochranu dítěte upravuje i ústavní zákon č. 2/1993 Sb., listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku ČR.

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

Strategie prevence kriminality na léta 2022- 2027

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21 291/2010-28 od.

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT(Čj.: 37 014/2005-25)

Školský zákon 561/2004 ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů. (Vyhláška č. 197/2016 Sb., vyhláška č. 248/2019 Sb. a vyhláška č. 607/2020 sb. (nenahrazuje, ale mění vyhlášku 72.).

Vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Ve znění vyhlášky 270/2017 Sb. a vyhlášky č. 416/2017 Sb., a 244/2018 Sb., vyhlášky č. 248/2019 Sb. a ve znění poslední změny vyhláškou č. 606/2020 Sb.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, z roku 2012 (č.333/2012) Sb.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních

Zákon 359/1999 zákon o sociální právní ochraně dítěte a vyhláška č. 473/2013-2 Sb. – o provedení některých ustanovení zákona o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek plně nahrazuje-Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. Zákon č. 65/2017 Sb. platný od 1. 6. 2017

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007)

Zákon č. 218/2003 Sb., O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Zákon č. 2016/679 Sb., tzv. GDPR - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU

Zákon č. 111/2019 Sb. - kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Seznam institucí, které v rámci Vysočiny zabezpečují horizontální i vertikální úroveň primární prevence rizikového chování

Okresní metodik prevence - Havlíčkův Brod	pedagogická psychologická poradna	Nad Tratí 335 Havlíčkův Brod 580 01	Vysočina	PPP - pobočka Havlíčkův Brod	Okresní metodik prevence: Mgr. Eva Stloukalová, tel: 736125501, email: stloukalovahbnet [dot] cz
Okresní metodik prevence - Pelhřimov	pedagogická psychologická poradna	Pražská 127 Pelhřimov 393 01	Vysočina	PPP - pobočka Pelhřimov	Okresní metodik prevence: PaedDr. Zdeněk Martínek, tel: 565323621, email: zdenmartiseznam [dot] cz
Okresní metodik prevence - Třebíč	pedagogická psychologická poradna	Vltavínská 1289 Třebíč 674 01	Vysočina	PPP - pobočka Třebíč	Okresní metodik prevence: PaedDr. Jana Matějková, tel: 568843461, email: ppptr [dot] matejkovavolny [dot] cz
Okresní metodik prevence - Jihlava	pedagogická psychologická poradna	Legionářů 6 Jihlava 586 01	Vysočina	PPP - pobočka Jihlava	Okresní metodik prevence: Mgr. Renata Kejnovská, tel: 567572411, email: kejnovskarseznam [dot] cz
Okresní metodik prevence - Žďár nad Sázavou	pedagogická psychologická poradna	Veselská 35 Žďár nad Sázavou 591 01	Vysočina	PPP - pobočka Žďár nad Sázavou	Okresní metodik prevence: Mgr. Marcela Žáková, tel: 566622387, email: zakovappp-zr [dot] cz
KŠKP kraje Vysočina	úřad státní správy	Žižkova 57 Jihlava 587 33	Vysočina	KÚ kraje Vysočina	Krajský školský koordinátor prevence Mgr. Petr Horký, tel: 564602941, email: horky [dot] pkr-vysocina [dot] cz
Portimo, o.p.s. - Centrum prevence CéPéčko	obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb...	Drobného 301 Nové Město na Moravě 592 31	Vysočina	Portimo, o.p.s.	Kontaktní osoba: Mgr. Petra Svobodová tel.: 731 117 425 mail: centrum [dot] prevenceportimo [dot] cz Informace o certifikaci: http://www.nuv.cz/modules/catalog/index.php?h=product&a=detail&id_produc...
Nadosah	jiná organizace	Masarykovo nám. 299 Bystřice nad Pernštejnem 593 01	Vysočina	Nadosah	Kontaktní osoba: Mgr. Simona Hašková, tel.: 777 755 437, email: nadosah-prevence [dot] bystricecharita [dot] cz
Spektrum	občanské sdružení podle zákona č.	Žižkova 300/16 Žďár nad Sázavou 591 01	Vysočina	Spektrum	Kontaktní osoba: Mgr. Petra Nováčková, tel: 774 419 047, 563 034 002, email: spektrum [dot] prevencekolping [dot] cz, petra [dot] novackovakolping [dot] cz

	83/1990 Sb...				
Ponorka	jiná organizace	Nádražní 44 Žďár nad Sázavou 591 01	Vysočina	Ponorka	Kontaktní údaje: email: ponorka-prevence [dot] zdarcaritas [dot] cz, tel. 777 755 436, 777 755 657, 739 389 231
Střed, o.s.	občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb...	Mládežnická 229 674 01	Vysočina	Střed	Základní ideou občanského sdružení STŘED je poskytovat takové sociální a zdravotnické služby, programy, aktivity, které napomohou ke snížení výskytu rizikového chování dětí a mladistvých, ke zvýšení pocitu bezpečí občanů, k ...
Vrakbar - centrum primární prevence	jiná organizace	Sídliště U Pivovaru Jihlava 586 01	Vysočina	Oblastní Charita Jihlava	Kontaktní osoba: Koordinátor programu pro MŠ a 1.st. ZŠ: Milan Řezníček email: lamilseznam [dot] cz Koordinátorka programu pro 2.st. ZŠ a SŠ: Bc. Ilona Tomková email: ilona [dot] tomkovajihlava [dot] charita [dot] cz Adresa...
Klub Zámek	jiná organizace	Leopolda Pokorného 15 Třebíč 674 01	Vysočina	Klub Zámek	Kontaktní údaje: Tel: 608 609 466; 736 529 336 email: prevencetrebic [dot] charita [dot] cz Informace o certifikaci: http://www.nuv.cz/modules/catalog/index.php?h=product&a=detail&id_produc...

občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb...	Hapalova 22 602 00 Brno 602 00	Jihomoravský kraj		Sdružení podané ruce	Kontaktní osoba: Bc. Martin Boxan, tel: 541225188, email: iespodaneruce [dot] cz
Sdružení Podané ruce, o. s.	občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb...	Francouzská 36 Brno 602 00	Jihomoravský kraj	Sdružení Podané ruce, o. s.	Kontaktní osoba: Mgr. Jan Veselý, PhD. tel: 549211278, mobil: 777 916 276, email: prevcentrumpodaneruce [dot] cz Centrum prevence: Hapalova 22, 62100 Brno-Řečkovice Informace o certifikaci: http://www.nuv.cz/t/pprch...
A Kluby ČR, o.p.s.	obecně prospěšná společnost podle zákona č. 248/1995 Sb...	Hybešova 956/1 Brno 602 00	Jihomoravský kraj	A Kluby ČR, o.p.s.	Kontaktní osoba: Martin Klíč, tel: 548 211 860548 211 860,
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wu-wej	jiná organizace	Svatopluka Čecha 280 Kyjov	Jihomoravský kraj	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Wu-wej	Komtaktní osoba: Bc. Michaela Zelinková, tel: 518 323 794, 776 396 091, mobil: 777 128 849 email: Wu-wejcaritas [dot] cz
Ratolest Brno, o. s.	občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb...	Špitálka 16 Brno 602 00	Jihomoravský kraj	Ratolest Brno, o. s.	Kontaktní osoba: Ing. Petr Rychtecký, ředitel, tel: 545 243 839, mobil: 733 826 840, email: petr [dot] rychteckyratolest [dot] cz Sídlo: Špitálka 16, 602 00 Brno

1.4 Linky důvěry a bezpečí

Celostátní působnost

Bílý kruh bezpečí

Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí
Nonstop / bezplatně: **116 006**

Poradny: Brno, České Budějovice, Jihlava, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha

Web: www.bkb.cz

Dona linka

Celostátní linka krizové pomoci pro osoby ohrožené domácím násilím
Nonstop: **251 51 13 13**

Web: www.donalinka.cz

Magdalenium

Linka pro oběti domácího násilí

Nonstop:**776 718 459**

E-mail: magdalenium2@volny.cz

Web: www.magdalenium.cz

Persefona

Linka pro oběti domácího násilí, sexuálního zneužívaní a znásilnění

Pondělí-pátek: **737 834 345, 545 245 996**

E-mail: domacinasili@persefona.cz, poradna@persefona.cz

Web: www.persefona.cz

Linka bezpečí: pro děti a mládež v krizových životních situacích

Nonstop & bezplatně: **116 111**

E-mail: pomoc@linkabezpeci.cz

Web: www.linkabezpeci.cz

ANTIKONCEPCE

Antikoncepční linka Cilestýna: 541 217 777

HIV A AIDS

HELP LINE AIDS: 234 118 584, 800 144 444

Česká společnost AIDS pomoc (ČSAP): **800 800 980 bezplatná nonstop linka**

+ Pro volající ze Slovenska: 0800 666 777 **bezplatná nonstop linka**

GAY & LESBA

GI Gay-**Linka duševní tísně**: **476 701 444 nonstop**

DROGY A ZÁVISLOSTI

Poradenská linka PREV-CENTRUM, Praha: 233 355 459

Poradenská linka Drop IN, Praha: 222 221 431, 257 314 646

Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Brno: 548 526 802

LINKY NADĚJE, DŮVĚRY, POMOCI

Brno - linka naděje FN Brno: 532 232 333 **nonstop**

Centrum pro zneužívané a týrané děti SPONDEA:
- Krizové centrum – 608 118 088
- Intervenční centrum – 544 501 121
- Víkendové SOS číslo - 739 078 078

Modrá linka: 549 241 010
Skype: modralinka (denně 9.00-21.00)

Krizové centrum pro děti a dospívající Hapalova: 541 229 298